

ČESKÉ PŘÁVO

ČASOPIS SPOLKU NOTÁŘŮ ČESKOMORAVSKÝCH

ŘÍDÍ REDAKČNÍ RADA.

VYCHÁZÍ KAŽDÝ MĚSÍC MIMO ČERVENEC A SRPEN. — REDAKCE A ADMINISTRACE V PRAZE II, ŽITNÁ UL. Č. 8. — PŘEDPLATNÉ 40 K I S POŠTOVNÍ ZÁSILKOU. — JEDNOTLIVÉ ČÍSLO 4 K

ROČNÍK XXIV.

V PRAZE DNE 25. DUBNA 1942.

ČÍSLO 4.

JUDr. JINDŘICH PROCHAŽKA:

Německo-slovenská dohoda o poručenstvích a zbavování svéprávnosti.

Dne 21. ledna 1941 byla v Berlínu podepsána zástupci Německé říše a Slovenské republiky dohoda o poručenstvích a zbavování svéprávnosti i se závěrečným protokolem. Dohoda a závěrečný protokol byly ratifikovány. Výměna ratifikačních listin předvídaná v článku 19. dohody se stala dne 3. listopadu 1941 v Bratislavě. Nabyla proto dohoda i se závěrečným protokolem platnosti dnem 4. prosince 1941.

Dohoda jest rozdělena ve dva oddíly, z nichž v prvním se pojednává o poručenství nad nezletilými (čl. 1—8) a v druhém o zbavování svéprávnosti a poručenství nad zletilými (čl. 9—15).

Poručenství nad nezletilými.

Především jest tu řešena otázka příslušnosti.

Pro poručenství nad nezletilými jsou příslušny úřady té smluvní strany, které je nezletilec příslušníkem (čl. 1, odst. 1).

Jest tu tedy uznána stará zásada domovského státu, podle které každý stát zásadně si vede poručenství nad vlastními příslušníky sám, a která plynula i z ustanovení § 183 nesp. pat. Jest proto první povinností poručenského soudu při nápadu nových poručenství (jakož i při vedení poručenství starých, ve kterých v důsledku územních a politických změn poslední doby mohlo dojít i ke změně státní příslušnosti poručenec) zkoumati státní příslušnost nezletilce. Je-li poručenec příslušníkem Protektorátu Čechy a Morava, je k poručenství příslušný protektorátní okresní soud, určený podle § 109 j. n. Tímto soudem jest okresní soud, u něhož má nezletilý své obecné sudiště ve sporných věcech. Jde-li o tuzemce, který nemá v tuzemsku svůj obecný soud, jest příslušný okresní soud, v jehož obvodu měli svůj poslední tuzemský soud nebo pobyt otec nebo nemanželská matka.

Zjistí-li však soud, že je poručenec státním příslušníkem slovenským, je k zavedení poručenství příslušný soud slovenský, kterému jest pak spisy odstoupiti.

Má-li však nezletilec slovenské státní příslušnosti svůj obvyklý pobyt na území druhé smluvní strany, t. j. Říše včetně Protektorátu Čechy a Morava, mo-

hou i úřady této strany poručenství samy naříditi, přesto že podle čl. 1, odst. 1 jest k poručenství příslušný soud domovského státu, je-li to nutné pro blaho poručenec (čl. 1, odst. 2). Nařízení poručenství pak sdělí příslušnému slovenskému soudu, který může kdykoli žádat za zrušení poručenství a zavést své poručenství sám. Také zde tedy jest uznána zásada vyjádřená již v našem právu v § 183 nesp. pat. Ovšem tato zásada jest na území Protektorátu Čechy a Morava poněkud modifikována. Zjistí-li totiž protektorátní okresní soud, že poručenec jest slovenským státním občanem, že má však na území Protektorátu svůj obvyklý pobyt a že zavedení poručenství jest třeba pro poručenecovo blaho, nemůže nicméně sám naříditi prozatímní poručenství a o něm vyrozuměti slovenský soud. Jde zde totiž o výkon nesporného soudnictví nad cizincem, ke kterému jest výlučně příslušný německý soud (§ 1, č. 3 nařízení o výkonu soudnictví v občanských věcech právních v Protektorátě Čechy a Morava ze dne 14. dubna 1939, říš. zák. I, str. 759). Bude tedy musit protektorátní okresní soud spisy odstoupiti příslušnému německému úřednímu soudu.

V každém případě, dozví-li se poručenský soud státu pobytu, že jest pro nezletilého příslušníka druhé smluvní strany naříditi poručenství, a zamýšlí-li podle čl. 1, odst. 2 sám učiniti opatření a zavést prozatímní poručenství, má sdělit stav věci příslušnému slovenskému soudu (čl. 2). Ovšem ani zde nemůže protektorátní soud sám přímo o důvodu zavedení poručenství vyrozuměti slovenský soud, nýbrž musí spisy postoupiti podle § 1, č. 3 nař. ze 14. dubna 1939, německému úřednímu soudu, který teprve uváží, má-li učiniti opatření podle čl. 1, odst. 2, nebo má-li pouze vyrozuměti o nápadu poručenství slovenský soud.

Poručenská péče poručenského soudu se podle dohody vztahuje na osobu a na všechn movitý a nemovitý majetek nezletilého bez ohledu na to, na kterém místě se majetkové předměty nacházejí. Z tohoto pravidla jsou však vyňaty pozemky, které podléhají zvláštní majetkové úpravě podle práva polohy věci (čl. 3).

I pokud poručení není vůbec nařízeno, jakož i ve všech nutných případech, mohou úřady té smluvní strany, na jejímž území se nezletilý zdržuje, učiniti opatření, která jsou pro blaho nezletilého potřebná (čl. 4, odst. 1). Také zde ovšem k takovému opatření není příslušný protektorátní soud, nýbrž německý úřední soud. Stejně může i soud toho státu, na jehož území se nacházejí majetkové předměty nezletilého, učiniti veškerá vhodná opatření nutná ve prospěch nezletilce, i když poručení vede snad stát pobytu (čl. 4).

Všechna tato nařízení jest sděliti soudu poručenskému, který může kdykoli žádati za zrušení nařízeného opatření (čl. 4, odst. 2).

Úřad domovského státu, t. j. poručenský soud, který jest podle této smlouvy a podle svých předpisů o příslušnosti k poručení příslušný, může, slouží-li to k blahu nezletilého, poručení nebo jednotlivé poručenskosooudní úkony přenést s jeho srozuměním na úřad druhé smluvní strany podle předpisů pro to platných (čl. 5).

V tomto předpisu jest tedy pro oblast našeho práva vyslovena zásada obsažená již v § 111 j. n. Je-li to v zájmu poručencově neb opatrovancově a jestliže tím zejména bude napomoženo účinnému vykonávání ochrany, která má býti poručenci nebo opatrovanci poskytována poručenským neb opatrovnickým soudem, může poručenský neb opatrovnický soud přenést poručení, resp. opatrovnictví buď zcela nebo zčásti na soud cizozemský (§ 111, odst. 1, 2, 3 j. n.). To se stane zejména tehdy, má-li poručenec, náš příslušník, své trvalé bydliště na Slovensku, má-li tam větší samostatný majetek a pod. Podle § 111 j. n. může soud přistoupiti k tomuto opatření buď k návrhu nebo z moci úřední. Podle čl. 5 něm.-slov. smlouvy však jest k účinnému přenesení působnosti potřebí vždy souhlasu nezletilce.

Přenesení je účinné, převezme-li druhý soud — cizozemský — příslušnost anebo úkony naň přenesené. Proto jest povinností soudu, který hodlá svou příslušnost přenést na slovenský soud, aby si nejprve opatřil souhlas tohoto slovenského soudu. Toto přenesení působnosti pak musí býti v každém případě schváleno nejvyšším soudem, a to i tehdy, když s přenesením souhlasí jak poručenec, tak i slovenský soud.

I když však dojde k přenesení příslušnosti na slovenský soud, zůstávají nicméně některé úkony poručenského soudnictví vyhrazeny soudu domovského státu.

Tak soudu domovského státu, který by jinak byl soudem poručenským, jsou vyhrazena rozhodnutí, jimiž je dotčena způsobilost nezletilého k právnímu jednání, tedy na př. prodloužení moci otcovské a pod., jakož i osvobození potřebné pro uzavření sňatku nezletilého pro jeho věk (čl. 6). Bude tedy o těchto okolnostech vždy rozhodovati náš soud, i když bylo poručení přeneseno podle čl. 5 něm.-slov. dohody a § 111 j. n. na slovenský soud, a to s hlediska našeho práva jak materiálního, tak i formálního, takže o usnesení, jímž se povoluje nebo odpirá prodloužení otcovské moci anebo poručení, kterými se uděluje nebo odpirá svolení k žádosti za legitimaci milostí vlády, anebo kterým se udílí konečné rozhodnutí o žádosti za osvojení bude třeba

předchozí schválení sborového soudu I. stol. (§ 109, odst. 2 j. n.).

Jestliže tedy v tomto posledním případě osvojenec — protektorátní příslušník — jest nezletilý, resp. nesvéprávný, jest ke schválení adopční smlouvy příslušný poručenský (opatrovnický) soud, u něhož jest poručení (opatrovnictví) zahájeno, a není-li u tuzemského soudu zahájeno, právě proto že poručení bylo podle § 111 j. n., resp. čl. 5 smlouvy z důvodu vhodnosti přeneseno na slovenský soud, tedy soud který jest jinak pro nesvéprávného podle zákona příslušný. Tento soud vyšetří poměry pro schválení rozhodné z úřední moci a rozhodne o žádosti po předchozím předložení sborovému soudu I. stolice (§ 10 zák. č. 56/1928 Sb. z. a n., § 109, odst. 2 j. n.).

Podmínkou však jest, že i osvojovatel jest příslušníkem Protektorátu Čechy a Morava. Neboť, je-li adopčního poměru účasten jako osvojitel cizinec — slovenský státní příslušník —, řídí se osvojení právním řádem státu jehož příslušníkem jest osvojitel (§ 12 adop. zák.). Je-li tedy osvojitel slovenským státním příslušníkem, ponechá se schválení adopční smlouvy soudu slovenskému podle právního řádu osvojitelova, a náš protektorátní soud bude zakročovati pouze jako soud poručenský, pokud se týče opatrovnický, t. j. dá po vyšetření svolení nebo odepře toto svolení pro poručence aneb opatrovance.

Ovšem může nastati snadno nyní po změně státoprávních poměrů i situace opačná, že totiž osvojenec jest slovenským státním příslušníkem, tedy cizincem, a osvojitel je protektorátním příslušníkem. Tu bude přirozeně k osvojení dávat nezletilci svolení jeho poručenský soud slovenský, avšak opět podle § 12 adop. zák. případně schválení našemu protektorátnímu soudu podle právního řádu osvojitele. Zde tedy půjde opět naopak proti poslednímu případu o schválení adopční smlouvy a nikoli o svolení poručensko soudní.

Rovněž tak vždy, i když poručení vede soud státu pobytu (čl. 1, odst. 1) nebo když bylo poručení přeneseno z důvodu vhodnosti na cizozemský (slovenský) soud (čl. 5), jest právo domovského státu rozhodné pro to, kdy a z jakých důvodů jest poručení naříditi anebo skončiti. Ve všech ostatních otázkách se použije práva soudu, který poručení vede (čl. 7). Tímto právem na straně slovenské je zák. čl. XX : 1877.

Totéž, co ustanovuje smlouva o poručení, platí i pro opatrovnictví nad nezletilými (čl. 8).

Zbavení svéprávnosti a poručnictví nad zletilými.

V této kapitole smlouvy jsou shrnuta jednak ustanovení týkající se zbavení svéprávnosti, jednak ustanovení týkající se opatrovnictví a kurately nad zletilými vůbec. Pokud jde o opatrovnictví nad zletilými pak ustanovuje smlouva v čl. 15 všeobecně, že tu platí obdobně předpisu prvního oddílu dohody o poručení nad nezletilými.

O zbavování svéprávnosti má smlouva ustanovení zvláštní v čl. 9—14. Tato ustanovení jsou ve shodě s moderním mezinárodním právem soukromým a

v podstatě se shodují i se zákonodárnou úpravou naší.

Pro zbavení svéprávnosti příslušníků jedné ze smluvních stran jsou příslušny úřady domovského státu (čl. 9).

Jest tedy i zde uznána zásada, že o zbavení svéprávnosti, jakožto aktu zasahujícím právní osobnost fyzické osoby, má rozhodovati soud, jehož příslušníkem osoba jest. Jest tedy přední povinností soudu zkoumati státní příslušnost osoby, jejíž zbavení svéprávnosti se navrhuje.

Příslušným vysloviti zbavení svéprávnosti jest pak na Slovensku soud podle zák. čl. XX : 1877 a zák. čl. VI : 1885.

U nás jest příslušným okresní soud, v jehož obvodu má při zahájení řízení osoba, která má být zbavena svéprávnosti, svůj stálý pobyt. Změní-li tato osoba za řízení svůj stálý pobyt, může býti projednání a rozhodnutí přeneseno na okresní soud nového pobytu, pokud je toho třeba, aby byly zamezeny značné náklady nebo podstatné ztížení nebo průtah řízení (§ 12 řádu o zbavení svéprávnosti č. 207/1916 ř. z.). Jest zde tedy učiněn průlom do jinak platné zásady perpetuatio fori.

Odmítne-li tento soud převzít řízení, rozhodne o převzetí sborový soud I. stolice, který jest nadřízen odmítajícímu soudu (§ 12, odst. 3 ř. o zb. sv. a srv. § 47, 111 j. n.).

Jestliže osoba, o jejíž zbavení svéprávnosti jde, a která tedy jest příslušnicí tuzemskou, nemá v tuzemsku stálého pobytu, jest k řízení příslušný okresní soud posledního pobytu. Není-li ani takového soudu, jest příslušný okresní soud civilní pro vnitřní Prahu (§ 12, odst. 4 prv. věta ř. o zb. sv. a nař. m. z. 20. ledna 1919, č. 34 Sb. 213/25 Sb. a 198/28 Sb.).

Od příslušnosti k řízení o zbavení svéprávnosti ovšem musí býti odlišována příslušnost k prohlášení detence, t. j. příslušnost k prohlášení o přípustnosti držení v uzavřeném ústavě. K tomuto výroku jest totiž příslušný v ž d y okresní soud, v jehož obvodu se ústav choromyslných nalézá (§ 16 ř. o zb. sv.).

V některých případech by ovšem nebylo vhodné a pro onemocnělého, jakož i jeho okolí prospěšné, lpěti neochvějně na zásadě příslušnosti domovského státu.

Proto již rád o zbavení svéprávnosti připouštěl, aby náš soud v určitých případech učinil všechna vhodná opatření i nad cizincem a po případě, aby i vyslovil zbavení jeho svéprávnosti (§ 13 ř. o zb. sv.). Obdobné ustanovení má i nynější německo-slovenská smlouva.

Dozví-li se soud státu pobytu, že pro příslušníka druhé smluvní strany jsou dány předpoklady pro zbavení svéprávnosti, oznámí stav věci příslušnému soudu (úřadu) domovského státu. Tento jest povinen do tří měsíců prohlásiti, zda hodlá sám zakročiti. Neučiní-li tak, nebo prohlásí-li, že zakročiti nechce, může soud místa pobytu naříditi zbavení svéprávnosti i nad cizincem (čl. 10). Nařízené zbavení svéprávnosti musí však oznámiti nicméně soudu domovského státu.

Za těchto okolností jest tedy i slovenský soud příslušný zbaviti našeho protektorátního příslušníka svéprávnosti. Ve směru opačném jest ovšem opět

tato zásada u nás v Protektorátě modifikována nařízením o výkonu občanského soudnictví v Protektorátě Čechy a Morava ze dne 14. dubna 1939, říš. zák. I, str. 759.

Má-li totiž slovenský státní příslušník stálý pobyt na území Protektorátu, použije se přirozeně téže zásady čl. 10, avšak příslušným k zbavení svéprávnosti není u nás soud protektorátní, nýbrž německý úřední soud, protože jde o výkon nesporné pravomoci nad cizincem (§ 1, č. 3 nař. ze 14. dubna 1939, ř. z. I, str. 759).

Soud státu pobytu může vůbec v naléhavých případech učiniti potřebná opatření k ochraně osoby nebo majetku příslušníka druhé strany, a to i tehdy, když se tento zdržuje v tomto státě třeba jen přechodně. Avšak toto opatření jest vždy jen opatřením prozatímním, které musí býti soudem nařizujícím oznámeno soudu státu domovského, který může prohlásiti, že sám učinil potřebná opatření po případě, že sám rozhodl o zbavení svéprávnosti. V tom případě musí soud státu pobytu své prozatímní opatření zrušiti (čl. 11 něm.-slov. smlouvy).

Ovšem ani toto prozatímní opatření nemůže naříditi u nás nad slovenským státním příslušníkem protektorátní okresní soud, nýbrž německý úřední soud podle § 1 č. 3 nař. ze 14. dubna 1939.

Pro řízení, jakož i otázku kdo je oprávněn učiniti návrh na zbavení svéprávnosti, jest rozhodné právo státu pobytu, který o zbavení svéprávnosti rozhoduje. Zbavení svéprávnosti však může býti vysloveno jen, když je přípustné jak podle práva státu pobytu, tak i podle práva státu domovského (čl. 12).

Zbavení svéprávnosti, které vyslovil soud státu pobytu, může býti zrušeno soudem domovského státu podle jeho zákonů. Soudy státu pobytu mohou zrušiti jimi vyslovené zbavení svéprávnosti, jsou-li dány předpoklady pro zrušení buď podle práva domovského státu nebo podle práva státu pobytu (čl. 13).

Článek 14 smlouvy pak ještě dodává, že stejná ustanovení platí i pro všechny jiné kurately a opatření, pokud mají za následek omezení způsobilosti k právnímu jednání.

V y k o n a t e l n o s t r o z h o d n u t í .

Rozhodnutí, jímž se poručení nebo zbavení svéprávnosti nařizuje nebo zrušuje, jest bez dalšího a aniž potřebuje prohlášení vykonatelnosti vykonatelné i na území druhé smluvní strany, jen když bylo šetřeno předpisů této dohody pokud jde o příslušnost a použití práva (čl. 6).

Zvláštnost slovenského práva v otázce opatrovnictví nad choromyslnými vedla ještě k zvláštní úpravě závěrečným protokolem připojeným ke smlouvě.

Má-li se totiž na Slovensku zavést opatrovnictví nad duševně chorým nebo hluchoněmým, který se nemůže dorozumět znamením, dále nad slabomyslnými a hluchoněmými, kteří jsou znalí posunkové řeči, avšak nejsou způsobilí k výdělku pro tu nebo onu vadu anebo konečně nad marnotratníky, má soud naříditi opatrovnictví nevyčkávaní jmenování opatrovníka. Zavedení opatrovnictví má vyhlásiti v úředním listě a má-li daný pod opatrovnictví nemo-

vité jmění, zaříditi poznámku v pozemkové knize (§ 28 lit. a), b), c), § 33 zák. čl. XX : 1877). Stejně se vyhláší i prodloužení nezletilosti.

Ode dne, který následuje po první vyhlášce v úředním listě o nařízení opatrovnictví, nemůže daný pod opatrovnictví bez svolení svého opatrovníka se zavázati, práv se zřici, může však nabýti práv právním jednáním nespojeným se vzájemným plněním a zprostiti se závazků (§ 33, odst. 3 cit. z. čl.).

Účinnost tohoto § 33 pro území Slovenské republiky zůstává touto smlouvou nedotčena, pokud jde o účinnost právních jednání, která provedl svéprávnosti zbavený před uveřejněním rozhodnutí o zbavení svéprávnosti nebo před jejím poznamenáním ve veřejné knize (závěrečný protokol k § 16).

Pokud jde o vykonatelnost ostatních rozhodnutí (usnesení) slovenských soudů vydaných jimi u výkonu jejich poručenské nebo opatrovnícké funkce, zejména pokud jde o vykonatelnost rozhodnutí ve věcech majetkových (určení částek výživného, smíry o ně, odstupné a pod.), platí i zde ovšem ustanovení čtvrtého oddílu německo-slovenské dohody o právní ochraně a právní pomoci ve věcech občanského a obchodního práva ze dne 18. října 1940, říš. zák. II. 1941, str. 161, Věst. ř. prot. 1941, str. 271 (čl. 17—26 cit. doh.).

V tomto případě tedy musí býti v protivě k čl. 16 dohody o poručenstvích a zbavování svéprávnosti pravoplatnost rozhodnutí vykázána buď doložkou vykonatelnosti nebo veřejnou listinou (čl. 22, č. 1 sml. z 18. října 1940).

Rovněž útraty řízení jsou na území druhé smluvní strany vykonatelné podle ustanovení prvního oddílu smlouvy z 18. října 1940, čl. 3—4.

Právo chudých.

Také otázku práva chudých jest posuzovati s hlediska německo-slovenské smlouvy z 18. října 1940, pokud ovšem před našimi soudy v tomto řízení by mohla prakticky přijíti v úvahu, t. j. pokud není k řízení příslušný německý soud.

Avšak tato otázka má význam i ve směru opačném, totiž v případě, že se řízení vede před soudem slovenským a o právo chudých se tam uchází náš protektorátní příslušník.

Příslušníci jedné smluvní strany se připouštějí k právu chudých na území druhé smluvní strany za týchž podmínek jako tuzemci (čl. 5).

Osvědčení nemajetnosti musí být vydáno úřady obvyklého místa pobytu navrhovatele, nebo není-li takového místa, úřady jeho nynějšího místa pobytu (čl. 6, odst. 1). Osvědčení nemajetnosti nemusí být ověřené. (Závěrečný protokol I, č. 2.) Nezdržuje-li se navrhovatel na území jedné ze smluvních stran, postačuje osvědčení diplomatického nebo konsulárního zástupce příslušného pro navrhovatele (čl. 6, odst. 2).

Návrh na udělení práva chudých může navrhovatel podati u soudu procesního nebo do protokolu svého okresního soudu na Slovensku, resp. v Protektorátě Čechy a Morava anebo u německého úředního soudu v Protektorátě Čechy a Morava, který pak protokol zašle příslušnému soudu druhé smluvní strany (čl. 8, odst. 1, 2).

Zápisy v matrikách.

Potřebuje-li úřad jedné strany údaje týkající se osobního stavu, matrik a církevních knih z území druhé smluvní strany, dále, mají-li býti na území druhé smluvní strany provedeny zápisy týkající se osobního stavu, o narození, sňatku a úmrtí a pod., jest na vyřízení nebo dožádání použití ustanovení dohody mezi Německou říší a Slovenskou republikou o sděleních a žádostech v oboru věcí osobního stavu ze dne 21. ledna 1941, říš. zák. II, str. 463 (Věst. ř. prot. str. 675), která byla publikována současně s dohodou o poručenstvích a zbavování svéprávnosti.

JAN VESELÝ, kand. not., Český Brod:

Několik poznámek k článku Dr. O. Hanny: Cenové předpisy a odstupní smlouvy.

Nedostatek praxe i pokynů se strany Nejvyššího úřadu cenového okresním úřadům v otázce smluv postupních mezi příbuznými a z toho vyplývající obtíže jsou zajisté bolestí, která se dotýká praktických právníků, zejména pak notářů vůbec.

K tomu bych chtěl si dovoliti několik skromných připomínek:

1. Dříve než dojde k sepsání smlouvy postupní, při níž úhrada spočívá zčásti v plnění peněžitým (buď v hotovosti nebo převzetím knihovnic a neknihovnic dluhů), zčásti pak v doživotních výhradách, zejména ve služebnosti bytu a výměnku, u nichž je obava, že by kapitalisací v součtu s ostatními úplatami mohly převýšiti nejvýše přípustnou cenu trhovou, se doporučuje, aby byla nejdříve podána žádost k okresnímu úřadu za u t v o ř e n í nejvyšší dovolené ceny, což zajisté bude už příslušníkům stavu známo. Tím se předejde nebezpečí, plynoucímu z předpisů trestního cenového řízení.

Ač zcela souhlasím s názorem autorovým, že v došavadní zákonné úpravě se pocituje nedostatek normy, která by připouštěla pravidelnou možnost porušení cenové hranice, když by šlo o doživotní zaopatření, jako náhradu za nedostávající se sociální pojištění, přece mám pochybnosti, že by se při mnohosti venkovských případů, které máme právě na mysli, z výjimky uvedené v § 3 nař. č. 175/39 Sb., mohlo vyvinouti praxi pravidlo.

2. Pokud je mi známo z instrukcí a praxe, oceňují se doživotní výhrady postupitelů v řízení cenovém podle § 24 zák. č. 100/33 Sb. z. a n. (odhadní řád exekuční). Při tomto způsobu ocenění se velmi často dospěje ke skutečnosti, že kapitalisovaná hodnota tohoto plnění (výměnku) přesáhne horní hranici dovolené tržové ceny.

Při tomto způsobu ocenění, přihlížíme-li k různým obměnám doživotních výhrad, narazíme na rozpor mezi předpisy cenovými a poplatkovým zákonem a jeho novelami. Tento rozpor se pak bude nápadně obřážeti jednak při výměncích, vyhrazených na doživotí pro dva postupitele, jednak při výhradě práva užívacího nebo požívacího na tutéž dobu sjednaných. Může se tudíž státi, že úprava vyúčtování postupní ceny podle norem cenových bude jiná než výpočet poplat-